Kiválasztási szempontok összegezve

KORSZERŰ HŐKAMERÁK SZAKMAI SZEMMEL (IX.)

Sorozatunk zárófejezetében a konkrét termográfiai mérési feladatnak megfelelő hőkamerák feladatspecifikus kiválasztási szempontjait tekintjük át lépésről lépésre.

1) TELEPÍTETT VAGY MOBIL?

» nem alkalmazható telepített hőkamera kézből végzett mérésekhez, mert nem rendelkezik sem akkumulátorral, sem kezelőszervekkel, sem saját kijelzővel (a folyamatosan csatlakoztatott notebook cipelése pedig sehogyan nem praktikus),

» nem alkalmazható hordozható hőkamera olyan telepített feladatokhoz, amelyek során a hőkamera hűtése/fűtése, nedvesség- és porvédelme szükséges, mivel ilyen védőburkolatok tipikusan csak telepített típusokhoz kaphatók.

2) HULLÁMHOSSZTARTOMÁNY

Nem alkalmazható a hosszúhullámú tartomány

» csak a középhullámú tartományban magas emissziós tényezővel bíró tárgyak mérése esetén,

» ha a tárgy és a hőkamera között üveg (illetve más, hosszúhullámokat át nem engedő anyag) van.

Nem alkalmazható a középhullámú tartomány

» alacsony hőmérsékletű tárgyak mérése esetén,

» nagy (néhányszor 10 m-nél nagyobb) távolságokból történő mérések esetén,

» csak hosszúhullámú tartományban elfogadható emisszióval bíró tárgyak mérése esetén,

» a tárgy és a hőkamera között lévő, közepes hullámhosszakat át nem engedő anyagok esetén.

3) DETEKTORTECHNOLÓGIA

Szempontok: hullámhossz, képfrissítési frekvencia. Bolométer-/mikrobolométer-érzékelő alkalmazható, ha

» hosszúhullámú tartományú eszköz kell, és

» maximum 50/120 Hz (illetve különleges hőkamerák esetén maximum 240 Hz) képfrissítési frekvencia elegendő.

(Megjegyzés: szabad kezű hőkamera-használat esetén a bemozdulás okozta problémák elkerülése végett a minimálisan szükséges képfrissítési frekvencia 50 Hz.)

Fotondetektorok alkalmazása szükséges, ha

» középhullámhosszú tartományban kell mérni (például üvegen át), vagy

» 50/120 Hz (illetve kivételes esetekben 240 Hz) fölötti képfrissítésre van szükség. (Megjegyzés: a fotondetektorok a bolométereknél lényegesen költségesebbek, ezen túl hűtést is igényelnek, ami technológiától függően élettartamkorlátot is jelent.)

4) HŐMÉRSÉKLETI (TERMIKUS) FELBONTÁS

» feladatspecifikusan mérlegelendő,

» kazánok és kemencék ellenőrzése, gépészeti vagy villamos berendezések állapotfelmérése esetén nem kritikus, mert a hibahelyek (termikus jelenségek) nagy hőmérséklet-különbségekkel járnak,

» nedvesség/szivárgások keresésénél, hőszigetelések, tűzálló bélések (kopásának) felmérésénél fontos,

» biológiai vagy anyagvizsgálati mérések esetén ez a paraméter általában a leglényegesebb. (Megjegyzés: a termikus felbontás javulásával élesebb, tisztább és felismerhetőbb hőképet kapunk.)

5) HŐMÉRSÉKLET-MÉRÉSTARTOMÁNY

» feladatspecifikusan mérlegelendő,

» elsősorban az alacsony hőmérsékletű tárgyak mérése esetén fontos minőségi paraméter.

6) KÉPPONTOK SZÁMA

» abszolút minimum: 160×120 képpont (kisebb pixelszámmal effektív munkavégzés alig lehetséges),

» ajánlott minimum: 256×256 vagy 320×240 képpont,

» gazdaságos: 384×288 képpont,

» professzionális: 640×480, illetve 640×512 képpont,

» jelenlegi csúcs: 1024×768 képpont,

» kedvező megoldás: képpontok négyszerezése microscannel (akár 1280×960, illetve 2048×1536 képpont, állvánnyal és állvány nélkül is alkalmazható; nem interpolációs számítás, hanem valódi mérőpontok).

(Megjegyzés: minél több képponttal rendelkezik a kamera, annál több részlet válik felismerhetővé a képen, vagy annál nagyobb tárgyat (berendezést) vizsgálhatunk egyszerre megfelelő, azaz értékelhető felbontás mellett.)

7) GEOMETRIAI FELBONTÁS

» feladatspecifikusan mérlegelendő,

» többféle feladat esetén lehetőleg cserélhető objektívvel rendelkező hőkamerát kell választani, hogy minden esetben

TERMOGRÁFIAI ESZKÖZÖK FELADATSPECIFIKUS KIVÁLASZTÁSÁNAK SZEMPONTJAI

Szakmai terület	Spektrális tartomány	Technológia	Kalibrálási tartomány	Képpontok száma	Geometriai felbontás	Hőmérsékleti felbontás	Képfelvételi frekvencia	Javasolt funkciók, illetve tartozékok
épületter-mográfia	8–12 µm	bolométer (foton-detektor is jó, de drága)	min. –20 °C–100 °C jobb –40 °C-tól (felső határ közömbös)	min. 320×240 jobb 384×288 javasolt 640×480 csúcs 1024×768	min. 1,5 mrad jobb 1 mrad + teleobjektív	min. 80 mK jobb 50 mK legjobb 30 mK	kézi felvétel: min. 50 Hz	– választható színskála – autofókusz – teleobjektív – nagylátószögű lencse
villamos beren-dezések mérése	8–12 µm	bolométer (foton-detektor is jó, de drága)	min. –0 °C–150 °C jobb –20 °C–250 °C	min. 160×120 jobb 320×240 javasolt 384×288 vagy 640×480 csúcs 1024×768	min 2 mrad jobb 1,5 mrad legjobb 1 mrad	min. 120 mK jobb 80 mK legjobb 50 mK	kézi felvétel: min. 50 Hz	– választható színskála – autofókusz – digitális videokamera – kompozit képalkotás – digitális hangrögzítés
gépészeti beren-dezések mérése	8–12 µm	bolométer (fotondetek-tor mozgó tárgyakhoz, illetve gyors folyamatok-hoz)	min. –20 °C–250 °C jobb –40 °C–400 °C	min. 160×120 jobb 320×240 javasolt 384×288 vagy 640×480 csúcs 1024×768	min 2 mrad jobb 1,5 mrad	min. 120 mK jobb 80 mK legjobb 50 mK	kézi felvétel: min. 50 Hz mozgó tárgyak: >>50 Hz	– választható színskála – autofókusz – sorozatfelvétel – különbségfelvétel – digitális videokamera – kompozit képalkotás – digitális hangrögzítés
orvosi (biológiai) mérések	8–12 µm	bolométer (foton-detektor is jó, de drága)	min. –20 °C–50 °C jobb –40 °C–tól (felső határ közömbös)	min. 320×240 jobb 384×288 javasolt 640×480 csúcs 1024×768	min. 1,5 mrad jobb 1 mrad	min. 50 mK jobb 30 mK legjobb 10 mK	kézi felvétel: min. 50 Hz	– választható színskála – autofókusz – sorozatfelvétel – különbségfelvétel – nagy képhomogenitás – kompozit képalkotás
üveggel kapcsolatos mérések	3–5 µm (8–12 µm csak üveg-felületre)	foton-detektor	min. 100 °C–1200 °C jobb 0 °C–2000 °C	min. 320×256 javasolt 640×512 csúcs 1280×1024	min 2 mrad jobb 1,5 mrad	min. 120 mK jobb 80 mK	folyamat-függő (tipikusan >>50Hz)	– választható színskála – autofókusz – sorozatfelvétel – különbségfelvétel – speciális szűrők – makrolencsék – mikroszkóplencsék – védőablakok
mikro-elektronikai mérések	8–12 µm (3–5 µm is jó, de drága)	bolométer (foton-detektor gyors termi-kus folya-matokhoz)	min. –0 °C–150 °C jobb –20 °C–250 °C	min. 320×240 jobb 384×288 javasolt 640×480 csúcs 1024×768	min. 1,5 mrad ajánlott 1 mrad jobb 0,7 mrad + speciális lencsék	min. 120 mK jobb 80 mK legjobb 50 mK	>2×folyamat-frekvencia (min. 50 Hz)	– választható színskála – autofókusz – sorozatfelvétel – különbségfelvétel – makrolencsék – mikroszkóplencsék – pixelenkénti emisszió-korrekció – gyors hőképfelvétel
kohászati mérések	8–12 µm vagy 3–5 µm	bolométer vagy foton-detektor	min. 300 °C–1200 °C jobb 0 °C–2000 °C	min. 160×120 jobb 320×240 javasolt 384×288 vagy 640×480 csúcs 1024×768	min 2 mrad jobb 1,5 mrad	min. 120 mK jobb 80 mK	kézi felvétel: min. 50 Hz	– választható színskála – autofókusz – sorozatfelvétel – különbségfelvétel – digitális videokamera – kompozit képalkotás – teleobjektív – védőablakok – kiegészítő hűtés – speciális szűrők
ipari hőszi-getelések mérése	8–12 µm	bolométer (foton-detektor is jó, de drága)	min. –20 °C–300 °C jobb –40 °C–600 °C	min. 320×240 jobb 384×288 javasolt 640×480 csúcs 1024×768	min. 1,5 mrad jobb 1 mrad	min. 120 mK jobb 80 mK legjobb 50 mK	kézi felvétel: min. 50 Hz	– választható színskála – autofókusz – sorozatfelvétel – különbségfelvétel – digitális videokamera – kompozit képalkotás – digitális hangrögzítés
villamos távvezeté-kek mérése	8–12 µm	bolometer (foton-detektor is jó, de drága)	min. –20 °C–120 °C jobb –40 °C–300 °C	min. 320×240 jobb 384×288 javasolt 640×480 csúcs 1024×768	min. 0,3 mrad javasolt 0,2 mrad jobb 0,1 mrad	min. 120 mK jobb 80 mK legjobb 50 mK	kézi felvétel: min. 50 Hz	– választható színskála – autofókusz – „nagy" teleobjektív – digitális videokamera – kompozit képalkotás – digitális hangrögzítés – GPS-adatok kezelése

a megfelelő geometriai felbontás álljon a rendelkezésünkre,

» kedvező megoldás cserélhető objektív nélkül: képpontok négyszerezése microscan eljárással, amelynek során a geometriai felbontás az ugyanerre a detektor-optika összeállításra specifikált értéknek 2/3-ára javul.

8) SPECIÁLIS KÉPESSÉGEK

» hőképsorozatok gyors belső tárolása PC nélkül,

» távvezérelhetőség, élő adatátvitel,

» csereobjektívek, speciális szűrők.

A különböző feladatokra szánt hőkamerák paramétereit a táblázat tartalmazza.

» **Rahne Eric**

pim@pim-kft.hu
www.pim-kft.hu

HATÉKONYSÁGMUTATÓ

Anyagfelhasználás	■	Energiaigény	■
Üzemfenntartás	■	Kezelhetőség	■
Időráfordítás	■	Élettartam	■